

УКРАЇНА

**ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГОВОРУХА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ
УХВАЛА**

31 жовтня 2019 р. Київ

7039/0/18-19

Член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говоруха В.І., провівши попередню перевірку скарги Герасько М.Г. стосовно судді Окружного адміністративного суду міста Києва Клименчук Н.М.,

встановив:

25 вересня 2019 року (вх. № Г-5374/0/7-18) до Вищої ради правосуддя надійшла скарга Герасько М.Г. стосовно судді Окружного адміністративного суду міста Києва Клименчук Н.М.

У дисциплінарній скарзі зазначено, що суддя Клименчук Н.М. допустила зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення та несвоєчасно надала копію судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень (далі – Реєстр), незаконно відмовила Герасько М.Г. в доступі до правосуддя, а також умисно або у зв'язку з очевидною недбалістю допустила порушення прав людини і основоположних свобод.

В зв'язку з допущеними, на думку автора порушеннями, суддю Клименчук Н.М. необхідно притягнути до дисциплінарної відповідальності.

Порядок здійснення дисциплінарного провадження визначено Главою 4 Розділу II Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Пунктом 1 частини третьої статті 42 Закону «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарне провадження включає попереднє вивчення та перевірку дисциплінарної скарги.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 25 вересня 2019 року вказану дисциплінарну скаргу передано мені для попередньої перевірки.

Частиною першою статті 43 Закону «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач) вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

Вимоги до змісту дисциплінарної скарги встановлено статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до положень пункту 3 частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

У скарзі Герасько М.Г. стверджує, що через умисне зволікання суддею Окружного адміністративного суду міста Києва Клименчук Н.М. зі складанням повного тексту рішення суду від 25 червня 2019 року справа № не передається на розгляд Шостого апеляційного адміністративного суду, в результаті чого позбавлений доступу до правосуддя та не може реалізувати гарантоване право на апеляційне оскарження незаконного рішення суду першої інстанції.

Частиною другою статті 2 Закону України від 22 грудня 2005 року № 3262-IV «Про доступ до судових рішень» встановлено, що всі судові рішення є відкритими та підлягають оприлюдненню в електронній формі не пізніше наступного дня після їх виготовлення і підписання.

Відповідно до частини третьої статті 3 цього Закону суд загальної юрисдикції вносить до Реєстру всі судові рішення і окремі думки суддів, викладені у письмовій формі, не пізніше наступного дня після їх ухвалення або виготовлення повного тексту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 року № 740 затверджено Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень (далі – Порядок), пунктом 13 якого передбачено, що електронні копії судових рішень надсилаються адміністраторові Реєстру суддею або відповідальною особою апарату суду не пізніше наступного дня після ухвалення судового рішення або виготовлення його повного тексту.

Згідно з пунктом 10 Порядку надсилання до Реєстру електронних копій судових рішень здійснює суддя або відповідальна особа апарату суду, визначена наказом голови суду.

В ході перевірки встановлено, що дії судді Окружного адміністративного суду міста Києва Клименчук Н.М. під час здійснення правосуддя у справі № фактично свідчать про порушення нею приписів частини другої статті 2, частини третьої статті 3 Закону України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року, пункту 13 Порядку.

Водночас при вирішенні питання про наявність в діях судді ознак дисциплінарного проступку і підстав для дисциплінарної відповідальності враховано таке.

2 жовтня 2019 року судді Клименчук Н.М. запропоновано надати пояснення щодо суті скарги.

15 жовтня 2019 року суддя Клименчук Н.М. надала пояснення, де зазначила, що у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва перебувала адміністративна справа № за позовом до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області про

визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити дії.

Позовна заява надійшла до суду 12 листопада 2018 року.

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва від 19 листопада 2018 року відкрито провадження у справі та постановлено здійснювати розгляд справи за правилами загального позовного провадження.

Після розгляду справи по суті у судовому засіданні 25 червня 2019 року було оголошено вступну і резолютивну частини судового рішення.

Повний текст судового рішення виготовлено 23 вересня 2019 року.

Відповідно до частини 1 статті 295 Кодексу адміністративного судочинства України апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів, а на ухвалу суду – протягом п'ятнадцяти днів з дня його (її) проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення (ухвали) суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Копію рішення Окружного адміністративного суду міста Києва у справі № _____ видано представнику _____ – адвокату _____ – 26 вересня 2019 року.

1 жовтня 2019 року справа скерована до суду апеляційної інстанції.

Таким чином, право позивача на подання апеляційної скарги порушено не було.

Як пояснила суддя Клименчук Н.М., причинами складання повного тексту рішення у даній справі понад строки, встановлені законодавством, стали складність справи та об'єктивні обставини, що не залежали від судді. Згідно з інформацією про основні показники здійснення судочинства Окружного адміністративного суду міста Києва за січень-вересень 2019 року, у неї на розгляді перебувало 956 справ і матеріалів. Середньомісячна кількість справ і матеріалів, що надходили до неї складала – 84, розглянутих – 65; залишок не розглянутих справ і матеріалів складав – 597. За таких обставин, надмірна навантаженість, складність предмету спору, а також необхідність належної вмотивованості кожного окремого судового рішення і обумовили в сукупності порушення строків складання повного тексту судового рішення по справі № _____.

Згідно з інформацією, наданою виконувачем обов'язків голови Окружного адміністративного суду міста Києва Келеберди В.І., Указом Президента України від 20 жовтня 2009 року «Про призначення суддів» № 842/2009 Клименчук Н.М. призначена на посаду судді Окружного адміністративного суду міста Києва вперше строком на п'ять років.

Указом Президента України від 3 квітня 2017 року «Про призначення суддів» № 95/2017 Клименчук Н.М. призначена на посаду судді Окружного адміністративного суду міста Києва безстроково.

За час роботи на посаді судді Клименчук Н.М. зарекомендувала себе як спеціаліст, який володіє теоретичними і практичними знаннями у сфері адміністративної юстиції. Обов'язки судді здійснює на належному рівні.

Постійно працює над підвищенням свого професійного рівня, уважно стежить за змінами в чинному законодавстві, приділяє увагу вивченню нового законодавства України. Має науковий ступінь – кандидата юридичних наук.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження внаслідок зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення та несвоєчасного надання суддею копії судового рішення для її внесення до Реєстру.

Важливим елементом для встановлення відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків виготовлення вмотивованого судового рішення та надання суддею копії судового рішення для її внесення до Реєстру. Сам лише факт недотримання цих строків не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

Така позиція викладена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 19 квітня 2018 року у справі № П/9901/137/18 (800/426/17), у якій, зокрема, зазначено, що «протиправну бездіяльність суб'єкта владних повноважень слід розуміти як зовнішню форму поведінки (діяння) цього органу, що полягає (проявляється) у неприйнятті рішення чи у нездійсненні юридично значимих й обов'язкових дій на користь заінтересованих осіб, які на підставі закону та/або іншого нормативно-правового регулювання віднесені до компетенції суб'єкта владних повноважень, були об'єктивно необхідними і реально можливими для реалізації, але фактично не були здійснені.

Для визнання бездіяльності протиправною недостатньо одного лише факту несвоєчасного виконання обов'язкових дій, а важливими є також конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Значення мають юридичний зміст, значимість, тривалість та межі бездіяльності, фактичні підстави її припинення, а також шкідливість бездіяльності для прав та інтересів особи.

Самі по собі строки поза зв'язком із конкретною правовою ситуацією, набором фактів, умов та обставин, за яких розгорталися події, не мають жодного значення. Сплив чи настання строку набувають (можуть набути) правового сенсу в сукупності з подіями або діями, для здійснення чи утримання від яких встановлюється цей строк.

Така правова позиція була викладена у постанові Верховного Суду України від 13 червня 2017 року у справі № 12-1393а17, і Велика Палата Верховного Суду не знаходить підстав відступити від цих висновків».

На необхідності належного мотивування судового рішення неодноразово наголошував і Європейський суд з прав людини, згідно з усталеною практикою якого принцип належного здійснення правосуддя відображається, зокрема, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів, у яких (рішеннях) мають бути належним чином зазначені підстави, на яких такі рішення ґрунтуються.

Так, у справах «Богатова проти України», «Проніна проти України» та

«Петриченко проти України» Європейський суд з прав людини дійшов висновку, що, цілком проігнорувавши доводи заявників, навіть коли вони були конкретними, доречними та важливими, національні суди не дотримались свого зобов'язання, передбаченого пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо вмотивованості судових рішень, як елемента права на справедливий судовий розгляд. Наприклад, у справі «Серявін та інші проти України» Європейський суд з прав людини констатував порушення частини першої статті 6 вказаної Конвенції у зв'язку з неналежним обґрунтуванням рішень судових установ України.

Окрім того, вмотивоване рішення дає сторонам у справі можливість оскаржити його з метою перегляду інстанцією вищого рівня. Лише за умови винесення належно обґрунтованого рішення може забезпечуватись публічний контроль за здійсненням правосуддя.

Таким чином, під час перевірки встановлено, що з урахуванням надмірного навантаження, а також правової та фактичної складності справи і необхідністю належної вмотивованості кожного окремого судового рішення, відсутні підстави для висновку, що суддя Клименчук Н.М. допустила не гідну звання судді поведінку, і її наслідки є такими серозними і жахливими, що свідчать про наявність у діях судді ознак дисциплінарного проступку та потребують накладення дисциплінарного стягнення.

Щоб виправдати дисциплінарне провадження, порушення має бути серйозним та кричущим, тобто основою для розслідування не може бути лише сам факт недотримання певних професійних стандартів. Така правова позиція викладена у Висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів. (Страсбург, 19 листопада 2002 року).

Вважаю, що, наведені вище обставини спростовують наявність у діях судді Клименчук Н.М. ознак дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», з огляду на відсутність суб'єктивної сторони такого проступку.

Крім того, під час перевірки встановлено, що подав апеляційну скаргу на рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 25 червня 2019 року. За даними Реєстру, 7 жовтня 2019 року Шостим апеляційним адміністративним судом постановлено ухвалу, якою відкрито апеляційне провадження за апеляційною скаргою на рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 25 червня 2019 року.

З урахуванням наведеного доводи Гераська М.Г. про те, що зволікання судді з виготовленням вмотивованого судового рішення позбавило його доступу до правосуддя та призвело до порушення прав людини і основоположних свобод, є безпідставними.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаргнику, зокрема, якщо вона не містить: відомостей про ознаки

дисциплінарного проступку судді; а також посилення на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 42-43, пунктами 2,3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», частиною 2 статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

ухвалив:

скаргу Гераська Максима Григоровича стосовно судді Окружного адміністративного суду міста Києва Клименчук Наталії Миколаївни від 25 вересня 2019 року (вх. № Г-5374/0/7-18) залишити без розгляду та повернути скажнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Третьої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

В.І. Говоруха